

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaratıcılık Düzeyleri İle Duygusal Zekâ Seviyelerinin İncelenmesi

Barış KARAOĞLU¹M. Behzat TURAN¹Osman PEPE¹¹Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Kayseri / TÜRKİYE

Özet

Bu araştırmanın amacı, Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri ve duygusal zekâ seviyelerinin incelenmesidir. Araştırmaya tesadüfî yöntemle seçilmiş 677 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak; Yaratıcılık ölçeği, Duygusal zekâ ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı ile istatistiksel analizleri yapılmıştır. Adaylara ilişkin kişisel bilgiler ve envanter toplam puanları ve faktör puanları frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tespit edilerek verilmiştir. Cinsiyetlerine göre karşılaştırmalarda Mann-Whitney U test istatistiği kullanılır iken, yaşlarına, bölümlerine, sınıflarına, akademik genel not ortalamaları ve yaşadıkları bölgelere göre karşılaştırmalarda ise Kruskal Wallis test istatistiğinden faydalanılmıştır. Sonuç olarak; üniversite öğrencilerinin yaratıcılık düzeyleri ve duygusal zekâ seviyeleri incelendiğinde; cinsiyet ve genel ağırlıklı not ortalamalarına göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılık bulunmaz iken; yaş, bölüm, sınıf ve yaşadıkları yer durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcılık, Duygusal Zekâ, Üniversite, Öğrenci

Examination of the Level of Creativity and Emotional Intelligence Level of Physical Education and Sports Students

Abstract

Purpose of this study is to make an examination on creativity levels and emotional intelligence levels of university students. The study group consisted of 677 students chosen at random. In the research, as data collecting tool; creativity scale, emotional intelligence scale and the Personal Information Form were used. The data that was acquired from Personal Information Form, creativity scale and emotional intelligence scales statistical analyses of them were done with SPSS20.0 package program. Personal information and inventory total points and factor points were given with the determination of frequency (f) and percentage (%) values. The Mann-Whitney U test was used to identify from the scales and gender, Kruskal-Wallis test was used to age, general academic average, department, class and area. As a result of this study; We found that neither gender nor general academic average significantly affected creativity and emotional intelligence levels, whereas age, department, class and living area did have significant effects.

Key Words: Creativity, Emotional Intelligence, University, Student

Giriş

Her alanda, hızla küreselleşen dünyada insanların yeni ve farklı olana duydukları ihtiyacın giderek artmasıyla birlikte yaratma kavramına verilen önem de artmıştır. Yaratıcılık gelişmeyi sağlayan en önemli etmenlerden biridir. İster kişisel ister toplumsal alanda olsun ilerleme, yaratıcılığa dayalıdır (Tok, 2008). Clark (1999) ve Paulus (2000), yaratıcılığı, alışılmışın dışında, yeni ve yararlı fikirleri üretmek ve detaylandırmak olarak tanımlarken, Higgins ve Morgan (2000) yaratıcılığı, fikirlerin keşfi ve kombinasyonu olarak tanımlamıştır. Amabile (1995) yaratıcılığı, insan özelliklerinin, bilişsel karakteristiklerin ve kişisel stillerin bir bütünü olarak görmektedir. Bu tanımlardan anlaşıldığı gibi yaratıcılık daha önce var olmayan bir ürün meydana getirilme ya da var olan bir ürünün farklı kullanılması olarak tanımlanabilir.

Duygusal zekâ ise; kendi duygu ve yeteneklerini tanıma, bu duygu ve yetenekleri kabul ederek yenilerine, daha iyilerine açık olma, kendine ve işine ait hedeflere istekle ve başarıyla kilitlenme, diğerlerinin duygu gereksinim ve problemlerini anlama, onları önemseyerek iletişim kurma, ekip çalışması için gereken iletişim, ikna etme, uzlaşma gibi yeteneklerdir (Berna, 2003). Duygusal zekâ kişinin kendinin ve başkalarının hislerini ve duygularını denetleme, bunları birbirinden ayırma ve bu bilgileri, düşünce ve davranışlarında rehber olarak kullanabilme yeteneği olduğu ortaya çıkmaktadır (Cumming, 2005). Duygusal zekâ; duygusal değerlendirme, pozitif duygusal yönetim, empatik duyarlılık ve duyguların pozitif kullanımı olmak üzere dört boyuttan oluşmaktadır. Duygusal değerlendirme; bireylerin kendi ve başkalarının yaşadıkları duygulara dair farkındalığı, algısı, anlayışı ve onları ifade edebilmesidir. Empatik duyarlılık; bireylerin başkalarının duygu ve düşüncelerini ifade etmedeki genel hassasiyetleri ve empati kurma durumlarıdır. Duyguların olumlu kullanımı; yeni fikirler üretmek, yeni fikirleri değerlendirmek, yeni tutumlara sahip olmak ve duyguların problem çözümünde kullanılması için gereken koşulları duyguları kullanarak sağlamaktır. Duyguların bu amaç kapsamında olumlu kullanımını kastetmektedir (Schutte ve ark., 1998). Pozitif duygusal yönetim ise; bireylerin kendini motive edebilmesi durumu olarak tanımlanır. Bireylerin kendi ruh durumlarının farkında olmasıdır. Bu boyut bireyin kendisinin ve başkalarının duygularını pozitif düzenlemesini yapabilmesi durumudur (Civanoğlu, 2015).

Zekâ ve yaratıcılık arasındaki ilişki çok katmanlı ve çok boyutludur. Bu durum, her iki kavramın birbirinden ayrı olarak değerlendirilmesini güçleştirmektedir. Öte yandan, her iki yapının verimli ve etkili olarak kullanılmasını sağlayan duygusal zekâ kavramı eklendiğinde bulmacanın çözülmesi daha da zorlaşmaktadır (Şahin ve ark. 2016). Yukarıdaki bilgileri bir bütün olarak değerlendirdiğimizde yaratıcılık ve duygusal zekâ kavramlarının hayatın farklı alanlarında farklı boyut ve düzeylerde etkili olabildiği görülmektedir. Literatür incelendiğinde, duygusal zekâ ve yaratıcılık kavramlarını değişik örneklem guruplarında inceleyen çalışmaların varlığı görülmektedir (Adiloğulları, 2013; Akkan, 2010; Bender, 2006; Turaşlı, 2014). Bunun yanı sıra yaratıcılık ve duygusal zekâ konularında, genellikle ayrı ayrı veya başka konularla entegre edilmiş çalışmalara da rastlanılmaktadır (Özmutlu ve ark. 2009; Turaşlı, 2014). Ancak, beden eğitmcilerin yaratıcılık ve duygusal zekâ düzeylerini birlikte inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Bu açıdan; yapılan bu çalışmanın beden eğitimi ve spor alanındaki bu eksikliği giderebileceği ve alana özgü olarak, farklı bölümlerdeki beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin hem yaratıcılık hem de duygusal zekâ boyutu açısından değerlendirildiğinde alana farklı bir bakış açısı getireceği düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın genel amacı, Erciyes Üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin yaratıcılık düzeyleri ve duygusal zekâ seviyelerinin incelenmesidir.

Yöntem

Gönüllü Grubunun Oluşturulması

Çalışma grubu Erciyes Üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulunda bulunan beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği ve rekreasyon eğitimi bölümlerinde, 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır.

Çalışmanın evrenini beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören 1440 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise tesadüfî yöntemle seçilmiş 677 öğrenci oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak; yaratıcılık ölçeği, duygusal zekâ ölçeği ve sosyo demografik bilgi formu kullanılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo Demografik Özellikleri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Erkek	391	57,8
	Kadın	286	42,2
	Toplam	677	100
Yaş	18-21	281	41,5
	22-25	373	55,1
	26-29	8	1,2
	30 ve üstü	15	2,2
	Toplam	677	100
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	189	27,9
	Antrenörlük Eğitimi	156	23,1
	Spor Yöneticiliği	155	22,9
	Rekreasyon Eğitimi	177	26,1
	Toplam	677	100
Sınıf	1.sınıf	131	19,4
	2.sınıf	202	29,8
	3.sınıf	170	25,1
	4.sınıf	174	25,7
	Toplam	677	100
Genel Ağırlıklı Not Ortalaması	1.25-1.99	80	11,8
	2.00-2.99	503	74,3
	3.00-4.00	94	13,9
	Toplam	677	100
Bölge	Kasaba	31	4,6
	İlçe	97	14,3
	İl	359	53,0
	Büyükşehir	190	28,1
	Toplam	677	100

Sosyo Demografik Bilgi Formu

Demografik bilgi formu, katılımcıların cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf, genel ağırlıklı not ortalaması, yaşadıkları yer olmak üzere 6 sorudan oluşmaktadır.

Yaratıcılık Ölçeği

Raudsepp (1977) tarafından geliştirilmiş Çoban (1999) tarafından Türkçeye uyarlanan yaratıcılık ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekte 50 ifade bulunmaktadır. Her bir ifade için, kesinlikle katılıyorum (-2), katılıyorum (-1), kararsızım (0), katılmıyorum (1) ve kesinlikle katılmıyorum (2) seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçek puanları; 80 ile 100 arasında olanların yaratıcılık düzeyleri yüksek, 60 ile 79 arasında olanların

yaratıcılık düzeyleri ortalamanın üzerinde, 40 ile 59 arasında olanların yaratıcılık düzeyleri orta, -20 ile 39 ile arasında olanların yaratıcılık düzeyleri ortalamanın altında, -19 ile -100 arasında olanların yaratıcı olmadıkları kabul edilmektedir. Ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa; 0.95 bulunmuştur.

Duygusal zekâ ölçeği

Çalışanların duygusal zekâ boyutlarının de değerlendirilmesinde, Chan'in (2004) tükenmişlikle duygusal zekâ arasındaki ilişkiyi incelemede kullandığı ölçekten yararlanılmıştır. Ölçeğin orijinali, Brown ve arkadaşlarının (2006) 33 maddelik çalışmasından geliştirilmiştir. Ölçek, duygusal değerlendirme, pozitif duygusal yönetim, empatik duyarlılık ve duyguların pozitif kullanımı olmak üzere dört boyuttan ve her boyut ise 3'er sorudan oluşmaktadır. Cevaplar 5'li likert tarzında (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum) derecelendirilmiştir. Araştırmamızda da ölçeğin orijinaline bağlı kalınmıştır. Chan'in (2004) araştırmasında bu ölçeğin güvenirliği (Cronbach Alpha=0.82-0.86) yüksek bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Kişisel bilgi formu, yaratıcılık ölçeği ve duygusal zekâ ölçeğinden elde edilen veriler kodlanarak SPSS 20.0 paket programına girilmiş ve analizler bu program aracılığı ile yapılmıştır. Adaylara ilişkin kişisel bilgiler ve envanter toplam puanları ve faktör puanları frekans ve yüzde değerleri tespit edilerek verilmiştir. Cinsiyetlerine göre karşılaştırmalarda Mann-Whitney U test istatistiği kullanılır iken, yaşlarına, bölümlerine, sınıflarına, genel ağırlıklı not ortalaması ve yaşadıkları yerlerine göre karşılaştırmalarda ise Kruskal Wallis test istatistiğinden faydalanılmıştır.

Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin Yaratıcılık Ölçeği ve Duygusal Zekâlarının Cinsiyete Göre Değerlendirilmesi

	Cinsiyet	n	ortanca	min	max	Z	P
Yaratıcılık Toplam	Erkek	391	-30,00	-92,00	74,00	-,523	,601
	Kadın	286	-30,50	-82,00	68,00		
Duygusal Zekâ Toplam	Erkek	391	48,00	12,00	60,00	-1,543	,123
	Kadın	286	48,00	12,00	60,00		
Duygusal Değerlendirme	Erkek	391	12,00	3,00	15,00	-1,437	,151
	Kadın	286	12,00	3,00	15,00		
Empatik Duyarlılık	Erkek	391	12,00	3,00	15,00	-1,447	,148
	Kadın	286	12,00	3,00	15,00		
Pozitif Duygusal Yönetim	Erkek	391	12,00	3,00	15,00	-1,655	,098
	Kadın	286	12,00	3,00	15,00		
Duyguların Olumlu Kullanımı	Erkek	391	12,00	3,00	15,00	-,595	,552
	Kadın	286	12,00	3,00	15,00		

Tablo 2 incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyetlerine göre yaratıcılık ve duygusal zekâ skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 3. Öğrencilerin Yaratıcılık Ölçeği ve Duygusal Zekâ Seviyelerinin Yaşlarına Göre Değerlendirilmesi

	Yaş	N	ortanca	min	max	X ²	P	Fark
Yaratıcılık Toplam	18-21 ¹	281	-27,00	-78,00	68,00	10,372	.016	1-4
	22-25 ²	373	-32,00	-92,00	74,00			
	26-29 ³	8	-49,00	-52,00	11,00			
	30 ve üstü ⁴	15	-56,00	-61,00	17,00			
Duygusal Zekâ Toplam	18-21 ¹	281	48,00	12,00	60,00	6,864	.076	-
	22-25 ²	373	48,00	16,00	60,00			
	26-29 ³	8	49,50	36,00	60,00			
	30 ve üstü ⁴	15	44,00	20,00	55,00			
Duygusal Değerlendirme	18-21 ¹	281	12,00	3,00	15,00	8,399	.038	1-4
	22-25 ²	373	12,00	3,00	15,00			
	26-29 ³	8	12,50	3,00	15,00			
	30 ve üstü ⁴	15	11,00	5,00	14,00			
Empatik Duyarlılık	18-21 ¹	281	12,00	3,00	15,00	4,273	.233	-
	22-25 ²	373	12,00	3,00	15,00			
	26-29 ³	8	12,50	9,00	15,00			
	30 ve üstü ⁴	15	11,00	8,00	15,00			
Pozitif Duygusal Yönetim	18-21 ¹	281	12,00	3,00	15,00	3,015	.389	-
	22-25 ²	373	12,00	3,00	15,00			
	26-29 ³	8	11,00	9,00	15,00			
	30 ve üstü ⁴	15	11,00	3,00	15,00			
Duyguların Olumlu Kullanımı	18-21 ¹	281	12,00	3,00	15,00	7,589	.055	-
	22-25 ²	373	12,00	3,00	15,00			
	26-29 ³	8	13,50	10,00	15,00			
	30 ve üstü ⁴	15	12,00	3,00	15,00			

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin yaşlarına göre yaratıcılık toplam skorunda 18-21 ile 30 ve üstü yaş arasında ve duygusal değerlendirme skorunda ise 18-21 ile 30 ve üstü yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 4. Öğrencilerin Yaratıcılık Ölçeği ve Duygusal Zekâ Seviyelerinin Bölümlerine Göre Değerlendirilmesi

	Yaş	N	ortanca	min	max	X ²	P	Fark
Yaratıcılık Toplam	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ¹	189	-30,00	-92,00	74,00	10,172	.017	2-4 3-4
	Antrenörlük ²	156	-33,00	-82,00	74,00			
	Yöneticilik ³	155	-33,00	-92,00	74,00			
	Rekreasyon ⁴	177	-27,00	-92,00	68,00			
Duygusal Zekâ Toplam	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ¹	189	49,00	12,00	60,00	1,945	.584	-
	Antrenörlük ²	156	48,00	12,00	60,00			
	Yöneticilik ³	155	48,00	12,00	60,00			
	Rekreasyon ⁴	177	48,00	12,00	60,00			
Duygusal Değerlendirme	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ¹	189	12,00	3,00	15,00	3,940	.268	-
	Antrenörlük ²	156	12,00	3,00	15,00			
	Yöneticilik ³	155	12,00	3,00	15,00			
	Rekreasyon ⁴	177	12,00	3,00	15,00			
Empatik Duyarlılık	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ¹	189	12,00	3,00	15,00	0,164	.983	-
	Antrenörlük ²	156	12,00	3,00	15,00			
	Yöneticilik ³	155	12,00	3,00	15,00			
	Rekreasyon ⁴	177	12,00	3,00	15,00			
Pozitif Duygusal Yönetim	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ¹	189	12,00	3,00	15,00	3,289	.349	-
	Antrenörlük ²	156	12,00	3,00	15,00			
	Yöneticilik ³	155	12,00	3,00	15,00			
	Rekreasyon ⁴	177	12,00	3,00	15,00			
Duyguların Olumlu Kullanımı	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ¹	189	12,00	3,00	15,00	0,834	.841	-
	Antrenörlük ²	156	12,00	3,00	15,00			
	Yöneticilik ³	155	12,00	3,00	15,00			
	Rekreasyon ⁴	177	12,00	3,00	15,00			

Tablo 4 incelendiğinde; öğrencilerin bölümlerine göre yaratıcılık toplam skorunda antrenörlük ile rekreasyon ve yöneticilik ile rekreasyon bölümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 5. Öğrencilerin Yaratıcılık Ölçeği ve Duygusal Zekâ Seviyelerinin Sınıflarına Göre Değerlendirilmesi

	Yaş	N	ortanca	min	max	X ²	P	Fark
Yaratıcılık Toplam	1.sınıf ¹	131	-23,00	-78,00	59,00	13.031	.003	1-2
	2.sınıf ²	202	-37,50	-78,00	46,00			
	3.sınıf ³	170	-29,00	-82,00	74,00			
	4.sınıf ⁴	174	-31,50	-92,00	74,00			
Duygusal Zekâ Toplam	1.sınıf ¹	131	48,00	18,00	60,00	.944	.815	-
	2.sınıf ²	202	48,00	12,00	60,00			
	3.sınıf ³	170	48,00	12,00	60,00			
	4.sınıf ⁴	174	48,00	16,00	60,00			
Duygusal Değerlendirme	1.sınıf ¹	131	12,00	3,00	15,00	.478	.924	-
	2.sınıf ²	202	12,00	3,00	15,00			
	3.sınıf ³	170	12,00	3,00	15,00			
	4.sınıf ⁴	174	12,00	4,00	15,00			
Empatik Duyarlılık	1.sınıf ¹	131	12,00	3,00	15,00	.906	.824	-
	2.sınıf ²	202	12,00	3,00	15,00			
	3.sınıf ³	170	12,00	3,00	15,00			
	4.sınıf ⁴	174	12,00	3,00	15,00			
Pozitif Duygusal Yönetim	1.sınıf ¹	131	12,00	3,00	15,00	1,955	.582	-
	2.sınıf ²	202	12,00	3,00	15,00			
	3.sınıf ³	170	12,00	3,00	15,00			
	4.sınıf ⁴	174	12,00	3,00	15,00			
Duyguların Olumlu Kullanımı	1.sınıf ¹	189	12,00	3,00	15,00	3,793	.285	-
	2.sınıf ²	156	12,00	3,00	15,00			
	3.sınıf ³	155	12,00	3,00	15,00			
	4.sınıf ⁴	177	12,00	3,00	15,00			

Tablo 5 incelendiğinde; öğrencilerin katılımcıların sınıflarına göre yaratıcılık toplam skorunda 1.sınıf ile 2.sınıf arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 6. Öğrencilerin Yaratıcılık Ölçeği ve Duygusal Zekâ Seviyelerinin Genel Ağırlıklı Not Ortalamalarına Göre Değerlendirilmesi

	Yaş	N	ortanca	min	max	X ²	P	Fark
Yaratıcılık Toplam	1.25-1.99 ¹	80	-28,00	-66,00	26,00	1.668	.434	-
	2.00-2.99 ²	503	-30,00	-74,00	74,00			
	3.00-4.00 ³	94	-38,00	-61,00	46,00			
Duygusal Zekâ Toplam	1.25-1.99 ¹	80	48,00	12,00	60,00	.221	.895	-
	2.00-2.99 ²	503	48,00	12,00	60,00			
	3.00-4.00 ³	94	48,00	17,00	60,00			
Duygusal Değerlendirme	1.25-1.99 ¹	80	12,00	3,00	15,00	.225	.894	-
	2.00-2.99 ²	503	12,00	3,00	15,00			
	3.00-4.00 ³	94	12,00	4,00	15,00			
Empatik Duyarlılık	1.25-1.99 ¹	80	12,00	3,00	15,00	1.834	.400	-
	2.00-2.99 ²	503	12,00	3,00	15,00			
	3.00-4.00 ³	94	12,00	3,00	15,00			
Pozitif Duygusal Yönetim	1.25-1.99 ¹	80	12,00	3,00	15,00	.155	.925	-
	2.00-2.99 ²	503	12,00	3,00	15,00			
	3.00-4.00 ³	94	12,00	3,00	15,00			
Duyguların Olumlu Kullanımı	1.25-1.99 ¹	80	12,00	3,00	15,00	.482	.786	-
	2.00-2.99 ²	503	12,00	3,00	15,00			
	3.00-4.00 ³	94	12,00	3,00	15,00			

Tablo 6 incelendiğinde; öğrencilerin genel ağırlıklı not ortalamalarına göre yaratıcılık ve duygusal zekâ skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 7. Öğrencilerin Yaratıcılık Ölçeği ve Duygusal Zekâ Seviyelerinin Yaşadıkları Yerlere Göre Değerlendirilmesi

	Yaş	N	ortanca	min	max	X ²	P	Fark
Yaratıcılık Toplam	Kasaba ¹	31	-23,00	-78,00	59,00	9.989	.099	-
	İl ²	359	-37,50	-78,00	46,00			
	İlçe ³	97	-29,00	-82,00	74,00			
	Büyükşehir ⁴	190	-31,50	-92,00	74,00			
Duygusal Zekâ Toplam	Kasaba ¹	31	49,00	16,00	60,00	4.152	.246	-
	İl ²	359	48,00	12,00	60,00			
	İlçe ³	97	49,00	12,00	60,00			
	Büyükşehir ⁴	190	48,00	12,00	60,00			
Duygusal Değerlendirme	Kasaba ¹	31	12,00	5,00	15,00	2.441	.486	-
	İl ²	359	12,00	3,00	15,00			
	İlçe ³	97	12,00	3,00	15,00			
	Büyükşehir ⁴	190	12,00	4,00	15,00			

Empatik Duyarlılık	Kasaba ¹	31	12,00	3,00	15,00	4.672	.197	-
	İl ²	359	12,00	3,00	15,00			
	İlçe ³	97	12,00	3,00	15,00			
	Büyükşehir ⁴	190	12,00	3,00	15,00			
Pozitif Duygusal Yönetim	Kasaba ¹	31	12,00	3,00	15,00	2.520	.472	-
	İl ²	359	12,00	3,00	15,00			
	İlçe ³	97	12,00	3,00	15,00			
	Büyükşehir ⁴	190	12,00	3,00	15,00			
Duyguların Olumlu Kullanımı	Kasaba ¹	31	12,00	5,00	15,00	10,606	.014	2-3
	İl ²	359	13,00	3,00	15,00			
	İlçe ³	97	12,00	3,00	15,00			
	Büyükşehir ⁴	190	12,00	3,00	15,00			

Tablo 7 incelendiğinde; öğrencilerin yaşadıkları yerlere göre duyguların olumlu kullanımı skorunda il ile ilçe skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tartışma Ve Sonuç

Bireyler, mensubu buldukları toplumu refaha ulaştırıp, insanlığa katkıda bulunabilmesi için yaratıcı ve yenilikçi düşünebilmeli, bilgiyi hazır almak yerine bilgiye ulaşabilme yollarını ve bilgi üretmesini bilmelidir (Turaşlı, 2014). Bireyin farklı düşünme yeteneğine ve alışılmışın dışında düşüncelere sahip olması, çok sayıda fikir üretebilmesi ve ürettiği fikirlerin özgün olması yaratıcılığın önemli göstergeleridir (Biber, 2006).

Sunulan bu çalışmada Erciyes Üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre; yaratıcılık düzeyleri ve duygusal zekâ seviyeleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0.05$). İstatistiksel olarak anlamlı farklılık olmamasına rağmen, yaratıcılık ortalama skorları incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek skora sahip oldukları görülmektedir. Literatür incelendiğinde; yaratıcılık ve cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığını savunan çalışmaların varlığı mevcuttur (Özmutlu ve ark. 2009, Turaşlı, 2014, Çiftçi, 2002). Yaratıcılığın düşünsel, bilişsel ve duygusal süreçleri kapsayan bir kavram olduğu düşünüldüğünde, kişinin bireysel özelliklerinin yaratıcılık algı düzeyinde daha etkili olduğu savunulmaktadır. (Turaşlı, 2014). Bu farklılaşmanın, erkeklerin çocukluk döneminde yaratıcılık faaliyetlerinin kızlara göre daha az

engellenmesi, birçok konuda sorunların çözümü ve karar verme sorumluluğu erkeklere verilmesinden kaynaklandığını savunulmaktadır (Çiftçi, 2002).

Katılımcıların yaş değişkenine göre yaratıcılık toplam skorunda ve duygusal zekâ düzeylerinin duygusal değerlendirme alt boyutunda 18-21 ile 30 ve üstü yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Çiftçi (2002), tarafından ilköğretim okulu yöneticilerinin yaratıcılık düzeylerini inceleyen araştırmasında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir. Bu çalışma elde edilen bulgularla aynı doğrultudadır. Ancak Beltekin (2015) in Türkiye'deki Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinde görev yapan yönetici personel üzerine yapmış olduğu çalışmasında duygusal zekâ düzeylerinin duygusal değerlendirme alt boyutunda yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmemiştir.

Sunulan bu çalışmada 18-21 yaş gurubundaki öğrencilerin yaratıcılık ve duygusal zekâ düzeylerinin duygusal değerlendirme alt boyutunda daha yüksek skor ortalamalarına sahip olmalarının eğitim öğretim hayatlarında yeni bir aşamaya başlamaları, okula olan bağlılığı, yüksek öğretim kurumunda eğitime uyum sağlamaya olan hevesi ve çalışma dinamiği yüksek olduğundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Katılımcıların bölüm değişkenine göre yaratıcılık toplam skorunda antrenörlük ile rekreasyon ve yöneticilik ile rekreasyon bölümleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Özmutlu ve arkadaşlarının (2009) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri üzerine yapmış oldukları çalışmada bölüm değişkenine göre yaratıcılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmemişlerdir. Bu çalışma bizim çalışmamız ile paralellik göstermemektedir.

Katılımcıların sınıf değişkenine göre yaratıcılık toplam skorunda 1.sınıf ile 2.sınıf arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Literatür incelendiğinde sınıf değişkenine göre yaratıcılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu savunan çalışmaların varlığı kadar, sınıf düzeyinin yaratıcılık üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını savunan çalışmalarda mevcuttur (Turaşlı, 2014; Özmutlu ve ark. 2009; Şahin ve ark. 2016; Aydın, 2009). Sunulan bu çalışma da ortalama değerlere baktığımızda 1.sınıf öğrencilerin yaratıcılık düzeyleri diğer sınıflara oranla daha yüksek çıkmasının sebebi olarak, öğrencilerin sınıf

düzeylerinin artıkça hem ders çeşitliliği ve yoğunluğunun artması hem de hayata atılma noktasındaki sorumluluk düzeyinin artmasından kaynaklandığını düşünmekteyiz.

Katılımcıların genel ağırlıklı not ortalamalarına göre öğrencilerin yaratıcılık ve duygusal zekâ skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Literatür incelendiğinde ağırlıklı not ortalamalarına değişkenine yaratıcılık ve duygusal zekâ düzeylerini göre inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. İstatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemesine rağmen genel ağırlıklı not ortalamasının öğrencilerin duygusal zekâ ve alt boyutlarını etkilemediği ancak genel ağırlıklı not ortalamaları artıkça öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin azaldığı görülmektedir.

Aktif spor hayatına devam eden öğrencilerin hayata dair ihtiyaçlarının karşılanması açısından sportif yaşamlarının akademik hayattan daha öncelikli olması bu öğrencilerin akademik başarılarının düşük olmasına sebep olmaktadır. Ancak sporun yaratıcılık ve zekâ alanları arasında etkin bir yeri olduğu savunulmaktadır.

Katılımcıların yaşanılan yer değişkenine göre yaratıcılık ve duygusal zekâ skorları incelendiğinde; duygusal zekâ düzeylerinin duyguların olumlu kullanımı alt boyutunda il ile ilçe skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bender (2006)'in resim-iş eğitimi alan öğrenciler üzerine yapmış olduğu çalışmasında yaşanılan yer değişkenine göre çalışma grubunun duygusal zekâ düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir. Bu çalışma bizim çalışmamız ile paralellik göstermektedir.

Sonuç olarak; üniversite öğrencilerinin yaratıcılık düzeyleri ve duygusal zekâ seviyeleri incelendiğinde; cinsiyet ve genel ağırlıklı not ortalamalarına göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılık bulunmaz iken; yaş, bölüm, sınıf ve yaşadıkları yer durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Öneriler

- Çalışmanın örneklem grubu genişletilerek farklı üniversitelerin beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin yaratıcılık ve duygusal zekâ düzeyleri karşılaştırılabilir.

- Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler ile farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin (Eğitim, Güzel Sanatlar, Fen Edebiyat, Mühendislik vb.) yaratıcılık ve duygusal zekâ düzeyleri karşılaştırılabilir.

Kaynakça

- Adiloğulları G. E. (2013). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Duygusal Zekâ İle Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.
- Akkan E. (2010). Orta Öğretimdeki Üstün Yetenekli Öğrencilerin Duygusal Zekâ Ve Yaratıcılık Düzeylerinin Yaşam Doyumlarını Yordama Gücü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tokat.
- Amabile T. M. (1995). Attributions Of Creativity, What Are The Consequences? Creativity Research Journal, pp-423-426.
- Aydın M. (2009). Sorun Çözme Becerisi İle Yaratıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Beltekin E. (2015). Türkiye'deki Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerinde Görev Yapan Yönetici Personelin Duygusal Zekâ ve Örgütsel Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- Bender M. T. (2006). Resim-iş Eğitimi Öğrencilerinde Duygusal Zekâ ve Yaratıcılık İlişkileri, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir.
- Berna B. (2003). Duyguların Eğitimi. İstanbul, Beyaz Yayınları, s.12.
- Biber M. (2006). Keşfederek Öğrenme Yönteminin İlköğretim 2. Kademe Matematik Dersi Öğrencilerinin Yaratıcılıkları Üzerindeki Etkisi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Brown R. F, Schutte N. S. (2006). Direct and Indirect Relationships Between Emotional Intelligence and Subjective Fatigue in University Students, Psychosom Res, 60(6): 585-593.
- Chan D. W. (2004). Perceived Emotional Intelligence and Self-Efficacy Among Chinese Secondary School Teachers in Hong Kong, Pers Indiv Differ, 36(8): 1781-1795.

- Clark K. (1999). Justice and Positive and Negative Creativity, *Creativity Research Journal*, 311-321.
- Cumming E. A. (2005). An Investigation into the Relationship Between Emotional Intelligence and Workplace Performance, An Exporatory Study, *Leadership & Organization Development Journal*: 26(5): 288-399.
- Çiftçi Y. (2002). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Yaratıcılık Düzeyleri ile Liderlik Tarzları Arasındaki İlişki, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Civanoğlu P.C. (2015). Duygusal Zekâ İle Tükenmişlik Ve Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 6.
- Çoban S. (1999). "Yöneticilerin Yaratıcılık Düzeyleri İle Liderlik Tarzları Arasındaki İlişki." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Goleman D. (2002). Duygusal Zekâ, Çev. Banu Seçkin Yücel, Varlık /Bilim, İstanbul, 51.
- Higgins M, Morgan J. (2000). The Role of Creativity in Planning, *The Creative Practitioner, Planning Practice-Research*, 15(1/2):117-128.
- Mumford M. D. (2002). Social Innovation, Ten Cases From Benjamin Franklin *Creativity Research Journal*, 253-267.
- Özmutlu İ, Durmuş S, Tekin M, Yetiş Ü. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Yaratıcılık Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 233-244.
- Paulus P. B. (2000). Groups, Teams, And Creativity, *The Creative Potential of Idea Generating Groups, Applied Psychology*, pp-237-263.
- Raudsepp E. (1977). 12 Vital Characteristics of the Creative Supervisor, *Supervision*, (45):14-15.
- Schutte N. S, Malouff J. M, Hall L. E, Hagerly D. J, Cooper J. T, Golden C. J, Dornheim L. (1998). Development and Validation of A Measure of Emotional Intelligence, *Personality and Individual Differences*, (25): 167-177.

- Şahin F, Özer E, Deniz E. E. (2016). Duygusal Zekanın Alana Özgü Yaratıcılığı Yordama Düzeyi, Üstün Zekalı Öğrenciler Üzerinde Bir İnceleme, Eğitim ve Bilim, 41 (183): 181-197.
- Tekin M. (2008). Orta Öğretimde Öğrenim Gören Öğrencilerden Spor Yapan ve Yapmayanlar Arasındaki Yaratıcılık ve Çoklu Zekâ Alanlarının Araştırılması, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tok S. (2008). Performans Sporcusu ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinde Duygusal Zekâ İle Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı, İzmir.
- Turaşlı N.K. (2014). Yaratıcılıkta Temel Kavramlar ve Yaratıcılığın Doğasını Anlamak, Elif Çelebi Öncü, (Ed.), Erken Çocukluk Döneminde Yaratıcılık ve Geliştirilmesi İçinde, Pegem Akademi, Ankara, 1-15.
- Zeytin İ. (2010). Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Yaratıcılık ve Problem Çözme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, İzmir.